

ชื่อผลงานวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สีย้อมผ้าไหมธรรมชาติ
ของเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์

ชื่อนักวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.อำพัน พรหมบุตร

สังกัด

สาขาศึกษาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการจัดการ วิทยาเขตสุรินทร์

บทคัดย่องานวิจัย

ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-50 ปี มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 3 คน อาชีพหลักทำนา จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน พูดภาษาเขมรหรือภาษาพื้นเมืองสุรินทร์

เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบต้นกำเนิดสีธรรมชาติทางพืช รู้จักแหล่งที่มาของสีย้อมผ้า คือ จำหน่ายในท้องถิ่น คุณภาพของสีธรรมชาติที่สีย้อมผ้าไหมกลืนผ้าได้ดี ข้อที่ควรพิจารณาในการย้อมสีคือสะดวกต่อการใช้งานและความรู้ที่ได้จากการใช้สีย้อมผ้าไหมธรรมชาติ คือ บรรพบุรุษ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สีย้อมธรรมชาติของเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ มีสาเหตุมาจากการผลิตผ้าไหมจากสีธรรมชาติ คือทำตามบรรพบุรุษ บรรพบุรุษมีอิทธิพลต่อการใช้สีย้อมผ้าไหมธรรมชาติที่ทำได้ง่ายและใช้ย้อมเป็นประจำคือสีแดงจากครั้ง ส่วนโทนสีอื่นไหมธรรมชาติคือ สีเหลือง-สีเขียว โทนสีที่ไม่นิยมนำมาย้อมและหาได้ยาก ได้แก่ สีดำจากผลมะเกลือ น้ำสีที่นิยมนำมาย้อมสีธรรมชาติ ได้แก่ สีน้ำ และเกษตรกรมีความพึงพอใจมากในการใช้สีย้อมผ้าไหมธรรมชาติ

4.เกษตรกรผู้หญิงเห็นว่า กระบวนการย้อมสีผ้าไหมธรรมชาติ ต้องใช้เวลาในการต้องย้อมเส้นไหมกับน้ำสีธรรมชาติต้มประมาณ 30 นาที – 1 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่ทำกรย้อมสีเส้นไหมตั้งแต่เช้าจนถึงเย็นและมีแดดจัด เมื่อได้สีที่ต้องการแล้วใช้วิธีการต้มสีในการย้อมสีธรรมชาติ ส่วนของพืชที่นำมาสกัดเพื่อเอาสีที่ต้องการคือ ส่วนแก่นของไม้ ลักษณะของพืชที่นำมาสกัดสีคือ ต้นที่ตายแล้ว และส่วนของพืชที่นำมาสกัดสีแล้วนำมาสกัดซ้ำอีกก็สามารถทำได้

5. ปัญหาในการย้อมสีผ้าไหมธรรมชาติ พบว่า ด้านการเตรียมการ เช่น วัตถุดิบ ได้แก่อุปกรณ์ย้อมสีมีราคาแพง หากจะหาตามธรรมชาติก็ห้ามตัดไม้ทำลายป่า ต้องนำเข้าจากประเทศซึ่งมีราคาแพงการปฏิบัติการย้อมสีธรรมชาติ มีกรรมวิธีและกระบวนการที่สลับซับซ้อนยุ่งยาก ตั้งแต่หาวัสดุพืช สัตว์ และแร่ธาตุต่าง ๆ มาสกัดเอาสีจนถึงขั้นได้สีมาต้มย้อม เวลาต้มก็ต้องดูสภาพดินฟ้าอากาศ การผลิตผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติเกษตรกรมีความรู้สึกสำนึกในศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี

การย้อมสีผ้าไหมธรรมชาติ มาอีกทอเป็นผ้าไหมสุรินทร์ เป็นส่วนหนึ่งที่ชาวสุรินทร์ยึดถือเป็นอาชีพเพื่อสร้างรายได้และเพิ่มพูนฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เกษตรกรชาวสุรินทร์ได้มีการทอผ้าไหมมานานจากบรรพบุรุษ โดยได้มีการเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่มีมาแต่เดิมและได้มีการพัฒนารูปแบบให้มีคุณภาพ และรูปลักษณะที่ดีอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยและความต้องการของตลาดมากขึ้น จะเป็นสินค้าส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศและสามารถสร้างรายได้เข้าประเทศได้